

Porin Jätehuolto

Hangassuon jäteaseman ympäristön luontoselvitys

15.6.2004

SUUNNITTELUKESKUS OY

Porin Jätehuolto
HANGASSUON JÄTEASEMAN YMPÄRISTÖN LUONTOSELVITYS

Sisältö:

1	JOHDANTO	1
2	SELVITYSALUE	1
3	TYÖN SUORITTAMINEN JA MENETELMÄT	2
3.1	TYÖVAIHEET	2
3.2	ARVOKKAIDEN ALUEIDEN VALINTAPERUSTEET	3
3.2.1	Suojelualueet ja muut valtakunnallisesti arvokkaat kohteet	3
3.2.2	Luonnonsuojelulain, metsälain ja vesilain suojeltavat luontotyypit	3
3.2.3	Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat alueet	4
3.3	UHANALAISUUSLUOKITUS	4
4	LIITO-ORAVASELVITYS	4
5	LINNUSTOSELVITYS	5
5.1	TYÖN SUORITTAMINEN JA MENETELMÄT	5
5.2	SELVITYSALUEEN PESIMÄLINNUSTO	5
5.3	LINNUT, JOIDEN PESIMINEN TAI PARIMÄÄRÄ JÄI EPÄSELVÄKSI TAI EPÄVARMAKSI	7
5.4	SELVITYSALUEELLA HAVAITUT, MUTTA ALUEELLA PESIMÄTTÖMÄKSI TULKITUT LINNUT	8
5.5	VARSINAISEN KAAKOTPAIKAN LINNUSTOSTA	8
5.6	SELVITYSALUEEN LÄHIYMPÄRISTÖN LINNUSTOSTA	8
6	BIOTOOPPISELVITYS	8
6.1	TYÖN SUORITTAMINEN JA MENETELMÄT	8
6.2	LUONNONMAISEMA	9
6.3	KASVILLISUUS BIOTOOPEITTAIN	10
6.3.1	Yleistä	10
6.3.2	Lehtomaiset kankaat	10
6.3.3	Tuoreet kankaat	10
6.3.4	Kuivahkot kankaat	10
6.3.5	Korvet	11
6.3.6	Rämeet	11
6.3.7	Suomuuttumat	11
6.3.8	Lehtipuureunusmetsät	11
6.3.9	Joutomaat	12
6.3.10	Kaatoaikka	13
7	ELÄIMISTÖ	13
8	JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET	13
	LÄHTEET	15

LIITTEET:

- Liite 1. Selvitysalueen linnusto
Liite 2. Selvitysalueen biotooppikuviot

1 JOHDANTO

Tämä luontoselvitys on laadittu Hangassuon jäteaseman kehittämisen ympäristövaikutusten arviointia varten. Jäteaseman kehittämishankkeessa on tarkoitus nykyisen kaatopaikan käytön loppumisen jälkeen (v. 2007) ottaa käyttöön laajennusalue, jonne rakennetaan tavanomaisen jätteen loppusijoitusalue ym. täyttö- ja varastoalueita. Alueelle sijoitetaan mahdollisesti biojätteiden käsittelylaitos ja jätepolttolaitos valmistuslaitos. Hankkeen toteuttamisesta on laadittu kolme vaihtoehtoa. YVA-menettelyssä hankkeesta vastaava on Porin Jätehuolto ja konsulttina toimii Suunnittelukeskus Oy. (Suunnittelukeskus Oy 2003)

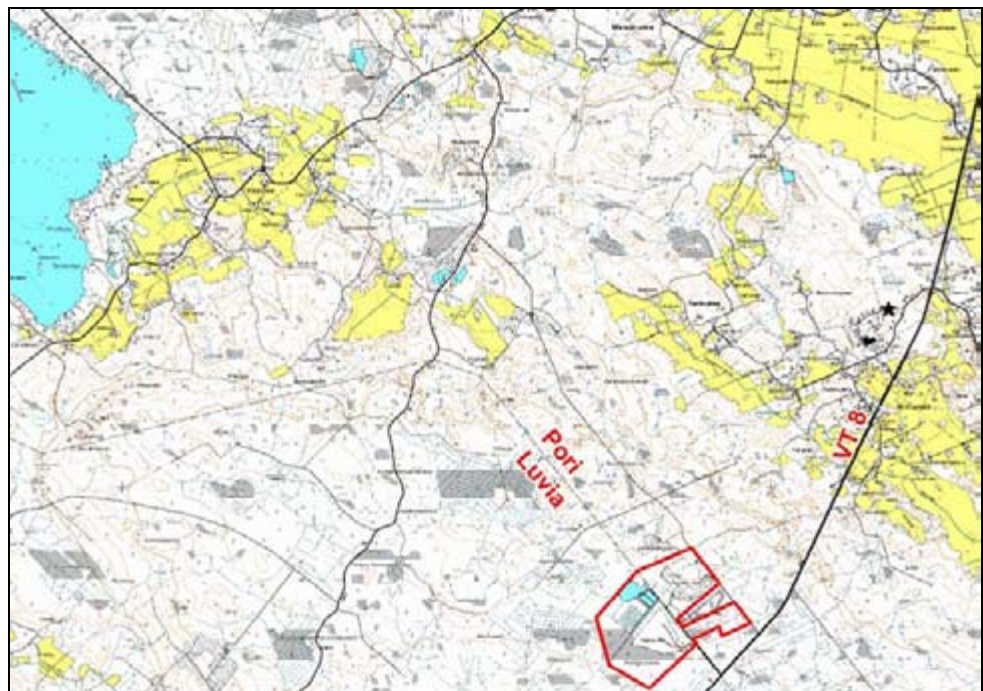
Luontoselvityksen tavoitteena on, että alueen luonnon ominaispiirteet sekä mahdolliset luonnonsuojelullisesti arvokkaat alueet ja kohteet voidaan ottaa ympäristövaikutusten arvioinnissa ja maankäytön suunnittelussa huomioon.

Tässä selvityksessä raportoidaan kevään – kesän 2004 aikana tehtyjen luontoinventointien tulokset. Selvitystyön tilaajana on Porin Jätehuolto ja selvityksen laativat Suunnittelukeskus Oy:n Tampereen aluetoimistosta seuraavat henkilöt:

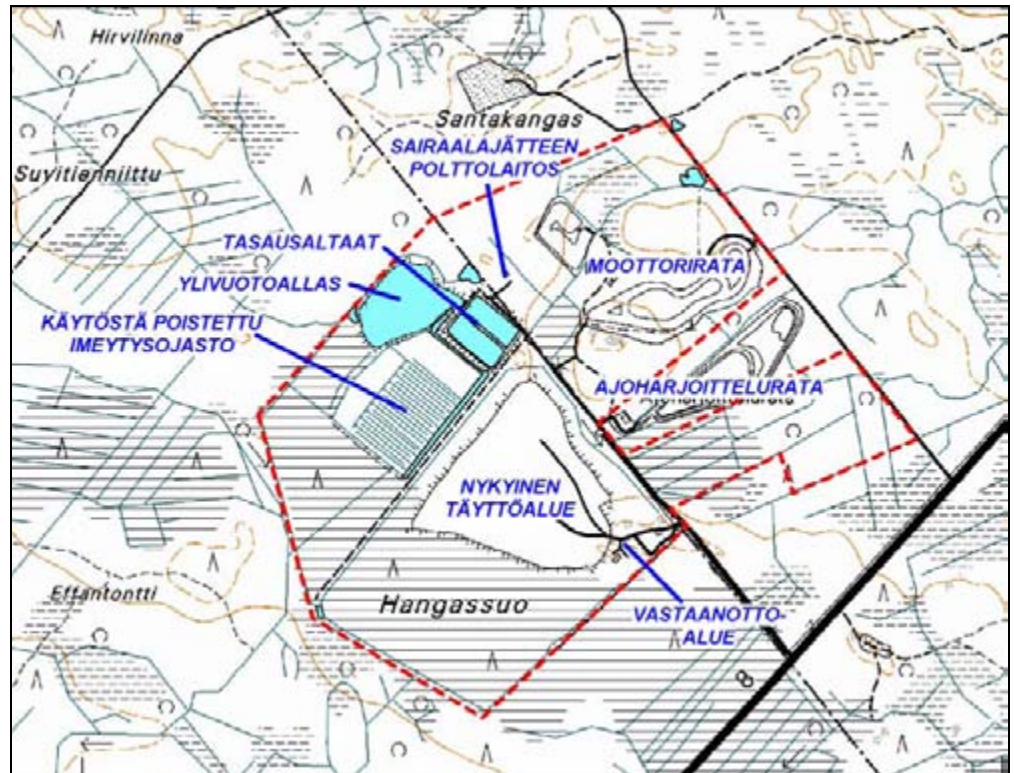
- FM, biologi Marja Nuottajärvi: luontoselvitysprojektin johto, liito-orava-, kasvillisuus- ja biotooppiselvitykset, raportointi
- Luontokartoittaja Vesa Salonen: linnustonselvitys
- Tekninen avustaja Merja Juntunen: teemakarttojen laadinta.

2 SELVITYSALUE

Hangassuon jäteasema sijaitsee Porin kaupungin ja Luvian kunnan rajan molemmien puolin valtatie 8 länsipuolella (kuva 1). Selvitysalueen pinta-ala on noin 90 hehtaaria. Selvitysalueeseen kuuluu yhdyskuntajätteen läjitysalueita ympäröivä maasto sen länsi-, pohjois- ja itäpuolella. Selvitysalueella sijaitsee mm. käytöstä poistettu imeytysjasto, tasausaltaat ja ylivuotoallas, sairaalajätteen polttolaitos ja moottorirata (kuva 2). Näiden rakenteiden ympärillä sijaitsee metsä- ja suomaastoa sekä joutomaita.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti

Kuva 2. Selvitysalueen toiminnot

3 TYÖN SUORITTAMINEN JA MENETELMÄT

3.1 Työvaiheet

Työn käynnistyessä kerättiin aluetta koskevaa lähtömateriaalia. Lounais-Suomen ympäristökeskuksesta tiedusteltiin mahdollisia aluetta koskevia aiempia luontoselvityksiä ja uhanalaishavaintoja. Aiempia luontoselvityksiä alueelta ei ollut. Alueella ei ole UHEX-rekisterin mukaan uhanalaista lajistoa eikä selvitysalueelle myöskään sijoitu suojelualueita tai muita valtakunnallisesti arvokkaita kohteita. Tietoja jäteaseman kehittämishankkeesta saatiin YVA-hankkeen vastaavalta sekä hankkeen konsultilta. Työn kuluessa tiedusteltiin aluetta koskevia eläimistötietoja Porin riistanhoitoyhdistys ry:stä ja Ulvilan piirin riistanhoitoyhdistys ry:stä. Alueen linnustoa koskevia tietoja tiedusteltiin Porin Lintutieteellinen Yhdistys ry:stä.

Luonnonympäristön nykytilaa selvitettiin ilmavalokuvien ja karttamateriaalin avulla ja ohjelmoitiin eri selvitykset:

- Liito-oravaselvitys
- Linnustoselvitys
- Biotooppiselvitys

Liito-oravaselvitys laadittiin ilmakuvatarkastelun ja maastokäynnin avulla, linnustoselvitys laadittiin maastossa kartoituslaskentamenetelmällä ja biotooppiselvitys ilmakuva- ja karttatulkintana sekä maastokäynnillä. Eri selvitysten suorittaminen on kuvattu tarkemmin kappaleissa 4, 5 ja 6. Maastotöiden jälkeen selvitykset työstettiin kartoille ja raportiksi.

3.2 Arvokkaiden alueiden valintaperusteet

3.2.1 Suojelualueet ja muut valtakunnallisesti arvokkaat kohteet

Suojelualueita ovat perustetut suojelualueet, luonnonmuistomerkit, sekä valtakunnallisten suojeluohjelmien ja Natura 2000 –verkoston alueet. Muihin valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin kuuluvat seutukaavan suojelualuevaraukset, arvokkaat kallioalueet, pienvedet, perinnemaisemat sekä kulttuurimaisemat.

3.2.2 Luonnonsuojelulain, metsälain ja vesilain suojeltavat luontotyypit

Luonnonsuojelulaki (20.12.1996/1096) määrittelee yhdeksän suojeltavaa luontotyyppiä, joiden ominaispiirteet on kuvattu luonnonsuojeluasetuksessa (14.2.1997/160). Näihin kuuluvia luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia alueita ei saa muuttaa niin, että luontotyypin ominaispiirteet vaarantuvat. Nämä kohteet ovat yleensä hyvin pienialaisia. Luontotyypin suojelu tulee voimaan kun alueellinen ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat (LSL 30§).

Luonnonsuojelulain suojeltavat luontotyypit (LSL 29§):

1. luontaisesti syntyneet, merkittäviltä osin jaloista lehtipuista koostuvat metsiköt2. pähkinäpensaslehdot3. tervaleppäkorvet4. luonnontilaiset hiekkarannat5. merenrantaniityt6. puuttomat tai luontaisesti vähäpuustoiset hiekkadyynit7. katajakedot, lehdesniityt8. avointa maisemaa hallitsevat suuret yksittäiset puut ja puuryhmät

Metsälaissa (12.12.1996/1093) on säädetty velvoite säilyttää metsien hoidossa ja käytössä metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät elinympäristöt (ML 10§). Nämä elinympäristöt ovat yleensä pienialaisia. Niitä ei saa hävittää metsänkäytöllä ja niitä koskevat hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä elinympäristöjen ominaispiirteet säilyttävällä tavalla. Metsäasetuksessa (20.12.1996/1200) on kuvattu erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteet tarkemmin. Lain noudattamista valvoo Metsäkeskus.

Metsälain (ML 10 §) erityisen tärkeitä elinympäristöjä ovat:

1. lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä pienten lampien välittömät lähiympäristöt2. ruoho- ja heinäkorvet, saniaiskorvet sekä lehtokorvet ja Lapin läänin eteläpuolella sijaitsevat letot3. rehevät lehtolaikut4. pienet kangasmetsäsaarekkeet ojittamattomilla soilla5. rotkot ja kurut6. jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät7. karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat hietikot, kalliot, kivikot, louhikot, vähäpuustoiset suot ja rantaluhdet

Vesilain (20.12.1996/1105) mukaisten suojeltavien luontotyyppien luonnontilan muuttaminen on kiellettyä suoraan vesilain nojalla (1. luku 15a§ ja 17a§). Ympäristölupavirasto voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen.

Vesilain (1. luku 15a§ ja 17a§) mukaiset suojeltavat luontotyytit:

1. Pienet lammet ja järvet (enintään 1 ha) muualla kuin Lapin läänissä (15a§)
2. Fladat ja kluuvijärvet (enintään 10 ha) (15a§)
3. Luonnontilaiset lähteet (17a§)
4. Luonnontilaiset uomat (17a§)

3.2.3 Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat alueet

Muita huomioitavia arvokkaita luontokohteita ovat:

1. Geologisesti arvokkaat muodostumat
2. Arvokkaat vesialueet
3. Perinnemaisemien luontotyytit
4. Harjumaiden arvokkaat elinympäristöt kuten paisterinteet ja supat
5. Soiden arvokkaat elinympäristöt kuten ruohoiset suot
6. Erityisesti suojeltavien lajien esiintymät (LSL 47§/LSA 21§)
7. Muiden uhanalaisten lajien esiintymät
8. Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien esiintymät (LSL 49§/LSA 22§)
9. Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet, kuten vanhat metsät

Kohteiden arvotuskriteereinä käytettiin kohteen edustavuutta¹, luonnontilaisuutta, harvinaisuutta ja uhanalaisuutta sekä luonnon monimuotoisuutta lajitasolla. Alueen arvoa nostaa alueen toimiminen eläimistön lisääntymis- tai ravinnonhankinta-alueena. Mitä harvinaisemmista ja uhanalaisemmista lajeista on kyse, sitä arvokkaampi alue on.

3.3 Uhanalaisuusluokitus

Uhanalaisuusluokitus pohjautuu uhanalaisten lajien II seurantatyöryhmän esitykseen (Rassi ym. 2001), joka on laadittu IUCN:n uusien uhanalaisuusluokkien ja kriteerien mukaisesti. Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) lajit. Silmälläpidettävät (NT) lajit eivät ole uhanalaisia lajeja. Lajien alueellinen uhanalaisuus on uuden uhanalaisuusluokituksen mukainen (alueellinen uhanalaistarkastelu 2004), jossa aluejakona käytetään metsäkasvillisuusvyöhykkeitä osa-alueineen. Lajit jaetaan kahden luokkaan, alueellisesti hävinneet (RE) ja alueellisesti uhanalaiset (RT).

Uhanalaisiksi lajeiksi on lisäksi huomioitu ne lajit, jotka on mainittu luonnonsuojeluasetuksen liitteessä 4, vaikka laji ei ole mukana uudessa uhanalaisten lajien listassa.

4 LIITO-ORAVASELVITYS

Liito-oravaselvitysten maastotyöt suoritettiin huhtikuussa, jolloin liito-oravan (*Pteromys volans*) jätökset ovat yleensäkin helpoimmin havaittavissa. Liito-oravaselvityksissä lajin mahdollinen esiintyminen inventoitavalla alueella todetaan jätöksien, jälkien ja lajihavaintojen perusteella. Puiden, etenkin metsän kookkaimpien kuusten ja haapojen tyviltä löytyvät ulostepapanat osoittavat liito-oravan esiintymisen alueella.

¹ Edustavuudella tarkoitetaan alueen tai kohteen kykyä kuvastaa tietyn luontotyyppin tai -ilmiön erikoispiirteitä ja alue edustaa eliömaantieteellistä luontoa parhaimmillaan. Alueen arvoa nostaa jos alueella esiintyy tai on harvinainen ja/tai uhanalainen laji tai biotooppi.

Hangassuon alueelta laaditussa liito-oravaselvityksessä todettiin jo ilmavalokuvien tulkintavaiheessa, että alueelle sijoittuu varsin niukalti liito-oravalle sopivaa elinympäristöä. Liito-oravan luontaisia elinympäristöjä ovat vanhat kuusivaltaiset sekametsät, joissa on kolopuita (Etelä-Suomessa yleensä haapoja) pesäpaikoiksi ja lehtipuita (haapaa, leppää ja koivua) ravinnoksi. Lehtipuusto voi olla kuusimetsässä pieninä ryhminä tai hajallaan. Liito-oravametsissä on tyypillisesti monenikäistä metsää ja useita eri latvuserroksia. Lisääntymis- ja levähdysalueet sijaitsevat usein kallioiden juurilla, rinteissä ja pienvesistöjen varsilla. Myös rauhalliset suuripuiset puistot ja puutarhat kelpaavat liito-oraville, mikäli kolopuita tai muita pesimäpaikkoja on tarjolla. Liito-oravat käyttävät päivänviettoon myös tavallisen oravan rakentamia risupesiä, jotka voivat sijaita metsäalueen puhtaassa kuusikossa. Liito-oravalle tärkeitä metsän osia voivat siis olla myös ruokailu- ja pesälaikkujen väliset kuusimetsän osat. (Hanski ym. 2001)

Selvitysalueen kuusivaltaiset metsät sijoittuvat alueen itäosiin. Kuusimetsissä suoritettiin 5.4.2004 liito-oravainventointi, mihin käytettiin aikaa noin kolme tuntia. Liito-oravan esiintymisestä alueella ei löytynyt merkkejä. Alueen kuusimetsät ovatkin pääosin liian nuoria liito-oravalle eikä alueella ole liito-oravan pesäpuiksi soveltuvia kolopuita.

5 LINNUSTOSELVITYS

5.1 Työn suorittaminen ja menetelmät

Kaatopaikan lähiympäristön linnustoa selvitettiin sekä paikan päällä maastossa että paikallisilta lintuharrastajilta tietoja kysellen. Varsinaisella kaatopaikalla eli nykyisellä täyttöalueella ei liikuttu eikä sen linnustoon kiinnitetty erityistä huomiota vaan suunnattiin linnustoselvitys niille alueille kaatopaikan lähellä, jotka ovat kaatopaikan mahdollisia laajentamissuuntia.

Linnustoa laskettiin varhaisina aamun tunteina 13.5., 3.6. ja 4.6.2004, minkä lisäksi lintutietoja täydennettiin päiväaikaisella havainnoinnilla 3.6. ja 4.6. sekä öisin laulavien lintujen osalta iltayöstä 3.6.2004. Lintulaskennat ja muu lintuhavainnointi tehtiin suotuisan sään vallitessa hyvissä olosuhteissa. Havaittujen lintujen esiintymispaikat merkittiin karttapohjalle ja havaintojen perusteella arvioitiin pesimäpiirien määrä. Vielä kolmen laskentakerran jälkeen oli osassa havainnoista sijaa tulkinnalle joko parimäärän tai pesimäpiirin sijainnin suhteen. Tulkinnanvaraisuudet ratkaistiin yleensä siten, että selvitysalueen rajalla havaitut lintujen pesimäpiirit on laskettu kuuluvaksi alueeseen ja tulkinnanvaraisuus pesimäpiirien määrässä on ratkaistu yleensä suuremman vaihtoehdon mukaan. Havaintojen tulkinnasta tarkemmin jäljempänä.

Karttapohjalle merkittiin myös selvitysalueen lähellä todetut lintujen pesimäpiirit, mutta ei havaintoja alueella pesimättömiksi tulkituista linnuista, kuten ylilentäjistä tai kaatopaikan ruokavieraista. Olemassa olevaa tietoa kaatopaikan ja sen välittömän lähiympäristön linnustosta selvitettiin Porin lintutieteellisestä yhdistyksestä Kimmo Nuotiolta (Satakunnan Linnut-lehden vastaava toimittaja, suojelu- ja IBA-vastaava) ja Martti Uusitalolta (puheenjohtaja). Lisäksi yhdistyksen sähköpostilistalla esitettiin tiedustelu, johon ei saatu yhtään vastausta.

5.2 Selvitysalueen pesimälinnusto

Kaatopaikan lähiympäristöön kuuluu monenlaisia kulttuurivaikutteisia elinympäristöjä sekä luonnonrauhaisia kohtia, joten alueen pesimälinnusto on melko runsas ja monipuolinen.

Kevään eteneminen ja sääolot vaikuttavat joidenkin lintulajien esiintymiseen ja muuton ajoittumiseen. Ensimmäistä laskentakertaa 13.5. edelsi kuukauden kestänyt poikkeuksellisen lämmin sää, jolloin kevät eteni etuajassa. Ensimmäisen laskennan jälkeen sää oli viileää kesäkuun laskentaan asti ja loppukevään muuttolintujen paluu jäi hieman kesken: pieni osa hyönteissyöjälinnuista ei ollut vielä saapunut muutolta 4.6. mennessä ja myöhään palaavien lintujen – etenkin kerttujen ja kerttusten - määrä näytti yleensäkin jäävän vähäisemmäksi kuin lämpimämpien alkukesien jälkeen.

Alueen pesimälinnustoon kuuluu noin neljäkymmentä lajia, joista muutaman pesintä jäi epävarmaksi tai tulkinnanvaraiseksi. Seuraavassa luettelo lajeista runsausjärjestyksessä:

Pajulintu (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	67 paria
Peippo (<i>Fringilla coelebs</i>)	35 paria
Keltasirkku (<i>Emberiza citrinella</i>)	20 paria
Hernekerttu (<i>Sylvia curruca</i>)	12 paria
Metsäkirvinen (<i>Anthus trivialis</i>)	11 paria
Lehtokerttu (<i>Sylvia borin</i>)	9 paria
Västäräkki (<i>Motacilla alba</i>)	9 paria
Punarinta (<i>Erithacus rubecula</i>)	5 paria
Viherpeippo (<i>Carduelis chloris</i>)	5 paria
Mustarastas (<i>Turdus merula</i>)	5 paria
Talitiainen (<i>Parus major</i>)	5 paria
Tiltalti (<i>Phylloscopus collybita</i>)	4 paria
Pensaskerttu (<i>Sylvia communis</i>)	3 paria
Sinitäinen (<i>Parus caeruleus</i>)	3 paria
Haarapääsky (<i>Hirundo rustica</i>)	2-3 paria
Räystäspääsky (<i>Delichon urbica</i>)	2-3 paria
Räkättirastas (<i>Turdus pilaris</i>)	2 paria
Punakylkirastas (<i>Turdus iliacus</i>)	2 paria
Ruokokerttunen (<i>Acrocephalus schoen.</i>)	2 paria
HeinäSORSA (<i>Anas platyrhynchos</i>)	2 paria (vähintään)
Tavi (<i>Anas crecca</i>)	2 paria (vähintään)
Metsäviklo (<i>Tringa ochropus</i>)	2 paria (vähintään)
Rantasipi (<i>Actitis hypoleuca</i>)	2 paria
Hippiäinen (<i>Regulus regulus</i>)	2 paria
Hömötiäinen (<i>Parus montanus</i>)	1 pari
Laulurastas (<i>Turdus philomelos</i>)	1 pari
Käki (<i>Cuculus canorus</i>)	1 pari (alueen eteläosa osa pesimäpiiriä)
Punavarpunen (<i>Carpodacus erythrinus</i>)	1 pari
Varpunen (<i>Passer domesticus</i>)	1 pari kaatopaikan rakennuksissa
Harmaasieppo (<i>Muscicapa striata</i>)	1 pari
Pensassirkkalintu (<i>Locustella naevia</i>)	1 pari
Taivaanvuohi (<i>Capella gallinago</i>)	1 pari
Mustakurkku-uikku (<i>Podiceps auritus</i>)	1 pari
Telkkä (<i>Bucephala clangula</i>)	1 pari (vähintään)
Tukkasotka (<i>Aythya fuligula</i>)	1 pari
Pajusirkku (<i>Emberiza Schoeniclus</i>)	1 pari
Pikkutylli (<i>Charadrius dubius</i>)	1 pesimäpiiri
Lehtokurppa (<i>Scolopax rusticola</i>)	1 pari (alueen itäosa osa pesimäpiiriä)
Töyhtötiäinen (<i>Parus cristatus</i>)	1 pari
Metso (<i>Tetrao urogallus</i>)	0-1 pesimäpiiriä

5.3 Linnut, joiden pesiminen tai parimäärä jäi epäselväksi tai epävarmaksi

Vihervarpunen (*Carduelis spinus*), joka pesii nopeasti melko varhain keväällä, on pesinnän jälkeen hyvin havaittava ja vilkasliikkeinen lintu, mutta pesän lähellä huomaamaton. Vihervarpusia havaittiin tuon tuosta, mutta pesimäkannan koosta ei saatu muodostettua käsitystä. Elinympäristönsä suhteen vihervarpunen on melko vaatimaton, joten on otaksuttavissa muutaman - usean parin pesineen selvitysalueella.

Sepelkyhkyjä (*Columbus palumbus*) havaittiin 1-2 yksilöä muutaman kerran alueen eri puolilla, mutta ei lajille ominaisessa pesimäympäristössä ja vailla erityisiä pesintään viittaavia elkeitä. On mahdollista, että kyyhkyt olivat pesimätömiä, mutta yhtä mahdollista on niiden pesiminen alueella tai sen lähellä.

Vesilintuja esiintyy Hangassuon lähimaastossa etenkin ylivuotoaltaalla. Useilla vesilinnuilla naaraat ja koiraat viettävät pesinnän haudonta- ja poikasvaiheen pysytellen poissa puolisonsa seurasta. Tämän vuoksi ei havaittujen vesilintujen lukumäärän perusteella voi tehdä kovin tarkkoja arvioita pesivien vesilintujen määrästä.

Useimmilla havainnointikerroilla ylivuotoaltaalla oli taveja, heinäsorsia ja telkkiä sekä tukkasotkia muutamia, mutta enimmillään kutakin lajia 5-6 täysikasvuista yksilöä. Arvio tavien, heinäsorsien ja telkkien pesivästä kannasta on tehty havaittujen poikueiden perusteella. Tavipoikueita havaittiin vain yksi, mutta parimäärä arvioitiin silti kahdeksi, koska taveja havaittiin vesilinnuista useimmin ja muuallakin kuin ylivuotoaltaalla. Taveille sopivaa elintilaa on alueen leveissä ojissa runsaasti ja on mahdollista, että niitä pesii alueella jopa viisi paria. Tukkasotkan (*Aythya fulicula*) pesintä oli vasta alussa ja pesivä pariskunta saattoi vielä viettää valtaosan ajastaan yhdessä.

Harakka (*Pica pica*) havaittiin alueella vain kerran, vaikka alue vaikuttaa mitä otollisimmalta harakan elinpiiriksi. Vaikka harakka on pesimäaikaan huomattomampi kuin muutoin, jäi havainnoitsijalle vaikutelma, että harakka oli paikalla vain tilapäisenä vieraana eikä laji kuulu alueen pesimälinnustoon.

Metsosta havaittiin vain melko tuoreita jälkiä ojan penkan hienolla hiekalla alueen lounaisimmassa osassa.

Pikkutylli havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla vain vilahdukselta, mutta toisella laskentakerralla se pysytteli pesintään otollisessa elinympäristössä moottoriradan laidalla, minkä vuoksi se tulee laskentaohjeiden mukaan lukea kuuluvaksi pesimälinnustoon. Pikkutylli vaikutti kuitenkin etäämpää tarkasteltuna yksinäiseltä linnulta ja se oli myös vaitonainen. Yleensä pikkutylli päästelee pesäpaikallaan varoitusääntään säästelemättä.

Tulkinnanvaraisia lintulaskentatuloksia olivat mm. havainnot taivaanvuohesta, pajusirkusta ja pensastaskusta. Toukokuun laskennassa havaittiin nimittäin kaksi laulavaa pensastaskua ja yksi pajusirkku sekä yksi soidintava taivaanvuohi, mutta näitä ei havaittu enää kesäkuussa. Varhain muutolta palaavat ja pesimäaikaan huomaamattomasti elelevät lajit kuten pajusirkku ja taivaanvuohi tulkittiin toukokuisten havaintojen nojalla pesiväksi, kun taas havainnot myöhemmin muuttavasta pensastaskusta tulkittiin muuttomatkallaan viivähtäneiksi eikä pesiviksi linnuiksi. Pensastasku on pesimäpiirillään näkyvä ja kuuluva lintu eikä sitä havaittu enää kesäkuussa toukokuksilla havaintopaikoilla. Lähin pensastasku lauleli kuitenkin kesäkuussa selvitysalueen lähellä, kaakkoisrajan ulkopuolella. Pensastaskun kanssa muuttomatkalaisiksi tulkittiin myös sinirinnat

(*Luscinia svecica*), joita ensimmäisellä laskentakerralla havaittiin kolme innokkaasti laulavaa yksilöä, mutta kesäkuussa ei enää yhtäkään.

5.4 Selvitysalueella havaitut, mutta alueella pesimättömäksi tulkitut linnut

Kurki (*Grus grus*) ei pesi alueella, mutta vierailee eteläosan suolla usein, joten suon voi katsoa kuuluvan ainakin kurjen elinpiiriin jos ei pesimäpiiriin.

Toukokuisella laskentakäynnillä nähtiin allasalueen yläpuolella kaartelemassa kaksi vanhaa merikotkaa (*Haliaeetus albicilla*). Alueella havaituista linnuista olivat merikotkan lailla helposti tilapäisvieraiksi tulkittavissa kalatiira (*Sterna hirundo*), meriharakka (*Haematopus ostralegus*) ja mustaviklo (*Tringa erythropus*). Edellä mainittujen lajien lisäksi alueella tavattiin tilapäisvieraina tervapääsky (*Apus apus*), liro (*Tringa glareola*), useita pieniä parvia pikkukäpylintuja (*Loxia curvirostra*) ja punatulkku (*Pyrrhula pyrrhula*).

5.5 Varsinaisen kaatopaikan linnustosta

Kaatopaikkajätteen kimpussa ahersi yön tunteja lukuun ottamatta jatkuvasti suuri loppikivaltainen lintuparvi, joka ei kuitenkaan pesi alueella. Suuri osa lokeista näytti käyvän kaatopaikalla vain ruokailemassa ja niitä näytti olevan menossa ja tulossa joka suuntaan kaiken aikaa. Pääosa kaatopaikan lokeista oli harmaalokkeja ja naurulokkeja, mutta myös kalalokki, selkälokki ja merilokki nähtiin. Harmaalokkeja kaatopaikalla oli päiväsaikaan satakunta, enimmillään parisataa, yöllä vain noin kolmekymmentä. Naurulokit viihtyivät harmaalokkeja paremmin tasausaltaiden jäteveden luona, jossa niitä usein mekasti lähes satapäinen joukko. Lajien uhanalaisuusluokituksessa naurulokki, *Larus ridibundus*, on vaarantuneeksi (VU) arvioitu lintulaji, kuten myös selkälokki, *Larus fuscus*.

Lokkien lisäksi kaatopaikkajätettä tutkivat tarkasti myös varislinnut, etenkin varikset (*Corvus corone*), mutta myös naakkoja (*Corvus monedula*) ja muutama korppikin (*Corvus corax*) joukossa nähtiin. Varislinnuilla ei havaittu pesintään viittaavia elkeitä, kuten parinmuodostusta tai pesimäpiiriä.

5.6 Selvitysalueen lähiympäristön linnustosta

Selvitysalueen ulkopuolella, mutta alueen välittömässä läheisyydessä esiintyvää linnustoa havainnoitiin laskennan ohella äänten perusteella. Valtaosin linnusto on selvitysalueen ulkopuolella samanlaista kuin rajan sisäpuolellakin, mutta selvitysalueen naapurustossa havaittiin kuitenkin pari lajia, joita ei suunnittelualueella tavattu: käpytikka (*Dendrocopos major*) ja rautiainen (*Prunella modularis*).

6 BIOTOOPPISELVITYS

6.1 Työn suorittaminen ja menetelmät

Alueen kasvillisuudesta laadittiin biotooppiselvitys. Ilmakuvia tarkastelemalla laadittiin ennakkokuviokartta ennen maastokäyntiä, joka suoritettiin 8.6.2004. Aikaa biotooppi-inventointiin käytettiin noin kahdeksan tuntia. Inventointiajan kohta oli verrattain aikainen eikä kasvillisuus ollut kesäkuun alussa vielä täysin kehittynyttä. Selvityksen valmistumisaikataulun vuoksi (tilaajan asettama valmistumisen takaraja oli 15.6.2004) inventointi oli kuitenkin tehtävä kesäkuun alussa.

Maastotöiden yhteydessä biotooppikuvioiden rajauksia tarkennettiin ja niiden kasvillisuus inventoitiin Toivosen & Leivon (1993) esittämää luokitusta mukailen. Jätteiden läjitysalueet ja kompostikentät jätettiin tarkastelun ulkopuolelle. Alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat luontokohteet kartoitettiin; valintaperusteet on esitetty kappaleessa 3.2.

6.2 Luonnonmaisema

Selvitysalueen luonnonmaisemaa leimaa ympäristön voimakas käsittely. Kaatopaikka on luonnollisestikin maisemaa hallitseva elementti, joka nousee muutoin tasaisehkosta maastosta selvästi (kuva 3). Selvitysalueella sijaitsevilla teillä kuljettaessa alueen muut rakenteet ja toiminnot peittyvät pääosin tiheähkön puuston taakse. Alueella sijaitsevia maisemaa voimakkaasti muuttaneita tekijöitä ovat kaatopaikan lisäksi moottorirata, joka on laajahko yhtenäinen avoin tila, sekä tasaus- ja ylivuotoaltaat, jotka muodostavat yllättävänkin miellyttävän pienipiirteisen vesimaiseman. Tosin nämä altaat jäävät niitä reunustavien pengerrysten taa melko näkymättömiin. Selvitysalueen itäosa on moottorirataa lukuun ottamatta sulkeutunutta, pääosin nuorta ja tiheää puustoa kasvavaa kangasmetsää, rämettä ja korpea. Selvitysalueen länsiosaa hallitsee tasainen, erikikäistä männikköä kasvava rämealue sekä suomuttumat vanhan imeytysojaston alueella ja kaatopaikan eteläpuolella.

Selvitysalueen kangasmetsien ja korpien puusto on valtaosin nuorta, monin paikoin ylitiheää ja luonnontilaltaan varsin heikkoa. Vanhempaa väljempää puustoa on vain selvitysalueen itäkulmassa ajoharjoitteluradan kaakkoispuolella.

Kuva 3. Näkymä imeytysojaston eteläreunalta kaatopaikalle päin

6.3 Kasvillisuus biotoopeittain

6.3.1 Yleistä

Selvitysalueen eliöstö kuuluu Satakunnan eliömaakuntaan ja metsät Lounaismaahan ja Pohjanmaan rannikon eteläboreaaliseen kasvillisuusvyöhykkeeseen. Voimakkaan metsien ja ympäristön käsittelyn vuoksi selvitysalueen biotoopit edustavat suurimmaksi osaksi varhaisia sukkessiovaiheita eli taimikoita, nuoria metsiä, avoimia joutomaita ja niille tyypillistä lajistoa. Muutoinkin alueen biotoopit ovat osittain voimakkaasti muuttuneita mm. voimakkaan ojituksen tuloksena ja alueella on vain vähän luonnontilaisen kaltaisia metsiä ja soita. Alueen biotooppityypit on esitetty liitteenä 2 olevalla kartalla.

6.3.2 Lehtomaiset kankaat

Lehtomaista kangasta on selvitysalueella vain pienehkö laikku tasaus- ja ylivuotoaltaiden pohjoispuolella. Lehtomaisen havu – lehtipuukankaan varttunutta puustoa ovat hieskoivu (*Betula pubescens*), kuusi (*Picea abies*), mänty (*Pinus sylvestris*). Pensaskerroksessa kasvaa pääasiassa koivun taimia; kenttäkerroksen lajistoa puolestaan ovat mustikka (*Vaccinium myrtillus*), lillukka (*Rubus saxatilis*), puolukka (*Vaccinium vitis-idaea*), käenkaali (*Oxalis acetosella*), oravanmarja (*Maianthemum bifolium*), kielo (*Convallaria majalis*), metsäorvokki (*Viola riviniana*), metsäimarre (*Gymnocarpium dryopteris*), karhunputki (*Angelica sylvestris*), metsätähti (*Trientalis europaea*) ja hiirenporras (*Athyrium filix-femina*). Metsikössä virtaavan ojan laiteilla kasvaa lisäksi ranta-alpia (*Lysimachia vulgaris*), suo-orvokki (*Viola palustris*), isotalvikki (*Pyrola rotundifolia*) ja luhtamatara (*Galium uliginosum*).

Muilla biotoopeilla lehtomaisen kankaan kasvillisuutta, useiten käenkaalia, oravanmarjaa ja sanikkaisia, esiintyy hajanaisesti tai pieninä laikkuina.

6.3.3 Tuoreet kankaat

Tuoreita kuusi- ja mäntykankaita esiintyy selvitysalueen koillis- ja itäosissa. Vanhempaa kuusikkoa on vain ajoharjoitteluradan kaakkoispuolella, selvitysalueen itäisimmässä osassa. Muualla tuoreiden kankaiden puusto on nuorta mänty- tai koivutaimikkoa, missä kasvaa myös nuorta kuusta. Pensaskerros koostuu tuoreilla kankailla lähinnä koivuntaimista, kosteissa painanteissa ja metsäojien varsilla kasvaa myös pajuja kuten kiiltopajua (*Salix phylicifolia*) ja virpajua (*Salix aurita*). Kenttäkerroksen tyypillistä lajistoa ovat mustikka, puolukka, metsätähti, oravanmarja, metsäalvejuuri (*Dryopteris carthusiana*) ja kevätpiippo (*Luzula pilosa*). Taimikoissa kenttäkerros on heinikkovaaltaista, lajistoa hallitsevat kastikat (*Calamagrostis* sp.) ja metsälauha (*Deschampsia flexuosa*). Tuoreilla kankailla kulkee metsäojia, joiden reunukset poikkeavat kasvillisuudeltaan ympäristöstään. Ojien laiteiden lajistoa ovat tesma (*Milium effusum*), röyhyvihvilä (*Juncus effusus*), vadelma (*Rubus idaeus*), metsäalvejuuri, maitohorsma (*Epilobium angustifolium*), harmaasara (*Carex canescens*), luhtalitukka (*Cardamine pratensis*), suo-orvokki ja punakoiso (*Solanum dulcamara*).

6.3.4 Kuivahkot kankaat

Selvitysalueen kuivahkot kankaat ovat puolukkatyyppin mäntykankaita. Moottoriradan pohjoispuolisella hakkuualalla kasvaa nuoren männyn lisäksi koivutaimikkoa. Paikoin kasvaa sekapuuna kuusta. Männiköt ovat valtaosin nuoria ja tiheitä; vanhahkoa mäntyä kasvaa vain jäteaseman vastaanottoalueella sekä pienellä laikulla tasausaltaiden ja kaatopaikan välissä. Kuivahkojen kankaiden

pensaskerros on puiden taimia lukuun ottamatta niukkaa, katajaa (*Juniperus communis*) kasvaa joillain kumpareilla. Useiten niukkalajisen kenttäkerroksen lajistoa ovat puolukka, mustikka, lampaannata (*Festuca ovina*), metsälauha ja paikoin kanerva (*Calluna vulgaris*). Kuivahkoilla kankailla on monin paikoin pieniä soisia painanteita, joissa kasvaa juolukkaa (*Vaccinium uliginosum*) ja suopursua (*Ledum palustre*).

6.3.5 Korvet

Korpikasvillisuutta selvitysalueella on erotettavissa kahdella sijainnilla eli moottoriradan pohjoispuolella sekä ajoharjoitteluradan eteläpuolella rämealueen kupeessa. Korvet ovat luonnontilaltaan heikkoja, etenkin moottoriradan pohjoispuolella korpi on ojituksen myötä kuivahtanut ja kasvaa erittäin tiheää nuorta koivuvesaikkua. Kenttäkerros on muuttunut hakkuiden myötä heinikkovaltaiseksi. Ajoharjoitteluradan eteläpuolinen korpilaikku kasvaa nuorehkoa ja varttunutta kuusta, koivua ja mäntyä. Kenttäkerroksen kasvillisuus on todennäköisesti ojituksen myötä muuttunut enemmän kangasmetsän lajiston kaltaiseksi, valtalajeja ovat mustikka, juolukka, tupasvilla (*Eriophorum vaginatum*) ja kanerva.

6.3.6 Rämeet

Selvitysalueen vallitsevin suotyyppi on isovarpuräme. Ympäristön voimakas kärsitty ja kaatopaikalta valuvat ravinteiset vedet ovat vaikuttaneet selvästi suoalueeseen. Ajoharjoitteluradan eteläpuolinen isovarpuräme on ojitettua ja kuivahtanut ja kasvaa varttunutta männikköä, kun taas vanhan imeytysojaston ja kaatopaikan etelä – lounaispuolisen isovarpurämeet ovat harvempaan ojitettuja ja kasvavat tyypillistä kitukasvuista rämemännikköä, josta osa on vanhahkoa (kuva 4). Isovarpurämeiden kasvillisuutta ovat valtalajit suopursu, juolukka ja kanerva sekä vähäisempinä esiintyvät variksenmarja (*Empetrum nigrum*), vaivaiskoivu (*Betula nana*), puolukka, muurain (*Rubus chamaemorus*), suokukka (*Andromeda polifolia*) ja isokarpalo (*Vaccinium oxycoccos*). Mättäillä kasvaa paikoin harmaaporonjäkälää (*Cladina rangiferina*). Ajoharjoitteluradan eteläpuolisen rämeen itäosassa kasvillisuus on lähinnä kangasrämettä, nissä mustikkaa ja puolukkaa esiintyy runsaasti suovarpujen ohella. Kangasrämeellä kasvaa myös metsäälvejuurta ja oravanmarjaa.

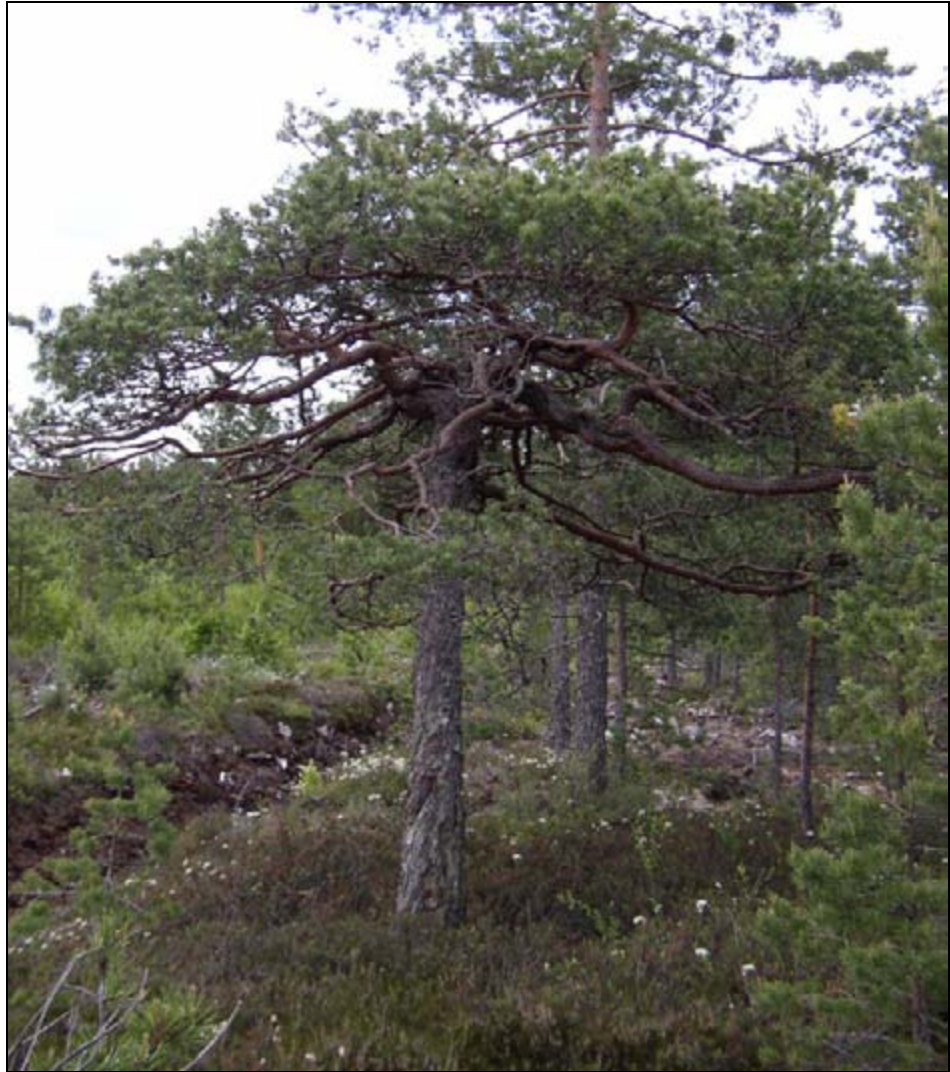
6.3.7 Suomuuttumat

Käytöstä poistetun imeytysojaston alue sekä kaatopaikan eteläpuolinen alue ovat voimakkaasti muuttuneita suoalueita. Alkuperäinen suotyyppi lienee ollut samankaltainen isovarpuräme kuin muuttumien ympäristössä. Imeytysojaston alueella ojat ovat varsin leveitä ja syviä, niiden väleissä olevat suokaistaleet ovat kuivahtaneet ja kasvavat vaihtelevan tiheyksistä nuorta koivikkoa ja männikköä. Kenttäkerroksessa kasvaa lähinnä järviruokoa (*Phragmites australis*), kanervaa ja tupasvillaa. Ojissa kasvaa järviruokoa ja leveäosmankäämiä (*Typha latifolia*). Kaatopaikan eteläpuolisella suomuuttumalla kasvillisuus on muuttunut kaatopaikalta valuneiden vesien myötä järviruoko- ja osmankäämi- valtaiseksi korkeaa ravinteisuutta ilmentäväksi kasvustoksi. Lisäksi kenttäkerroksessa kasvaa mm. tummarusokkia (*Bidens tripartita*) ja savikkaa (*Chenopodium* sp.). Rämemännikkö on alueelta hävinnyt.

6.3.8 Lehtipuureunusmetsät

Selvitysalueella sijaitsevien teiden ja ojien laiteilla kasvaa paikoin lehtipuuvaltaisia pensaikkoisia kaistaleita. Puuston ja pensaston valtalajeja ovat hieskoivu, kiiltopaju, virpapaju, vadelma, harmaaleppä (*Alnus incana*), pihlaja (*Sorbus au-*

cuparia) ja haapa (*Populus tremula*). Kenttäkerros on pääasiassa heinikkoinen ja lajisto on kastikka- ja lauhavaltaista (*Deschampsia* sp.). Muuta kenttäkerroksen lajistoa ovat maitohorsma, karhunputki ja koiranputki (*Anthriscus sylvestris*). Ojien laiteilla ja kosteissa painanteissa kasvaa lisäksi leveäosmankäämiä, korpikaislaa (*Scirpus sylvestris*), metsäkortetta (*Equisetum sylvaticum*), suo-ohdaketta (*Cirsium palustre*), ranta-alpia, terttualpia (*Lysimachia thyrsoiflora*) ja nokkosta (*Urtica dioica*).

Kuva 4. Isovarpurämeen reunalla kasvava vanha kitukasvuinen männä

6.3.9 Joutomaat

Joutomaiksi lukeutuvia alueita on selvitysalueella moottoriradan ympäristössä. Joutomaita ovat moottoriradan keskellä ja laiteilla olevat täyttömaapenkereet, sorapintaiset paikoitusalueet ja osittain kasvittuneet tuhkan läjitysalueet. Näillä alueilla tavattavaa kasvilajistoa ovat punanata (*Festuca rubra*), nurminata (*Festuca pratensis*), hietakastikka (*Calamagrostis epigejos*), kanerva, aho- ja niittysuolaheinä (*Rumex acetosella*, *R. acetosa*), rätvänä (*Potentilla erecta*), hiirenvirna (*Vicia cracca*), aitovirna (*Vicia sepium*), niittynätkelmä (*Lathyrus pratensis*), piharatamo (*Plantago major*), voikukka (*Taraxacum* sp.), ketohanhikki (*Potentilla anserina*), nurmipuntarpää (*Alopecurus pratensis*), mesikkä (*Melilotus* sp.), valkoapila (*Trifolium repens*), alsikeapila (*Trifolium hybridum*), maitohorsma, lehtohorsma (*Epilobium montanum*), pelto-ohdake (*Cirsium arvense*), ketohärkki (*Cerastium arvense*), leskenlehti (*Tussilago farfara*), pujo (*Artemisia vul-*

garis), hierakka (*Rumex* sp.), peltokorte (*Equisetum arvense*), siankärsämä (*Achillea millefolium*), puna-ailakki (*Silene dioica*), peltosaunio (*Tripleurospermum inodorum*), pihasaunio (*Matricaria matricarioides*), nurmilauha, pietaryrtti (*Tanacetum vulgare*), pelto-orvokki (*Viola arvensis*), peltopillike (*Galeopsis bifida*) ja jokapaikansara (*Carex nigra*). Moottoriradan reunan ojassa kasvaa myös pyöreälehtikihokkia (*Drosera rotundifolia*). Joutomaa-alueiden laiteilla kasvaa korkeampaa kasvillisuutta kuten järviruokoa ja vadelmaa.

6.3.10 Kaatopaikka

Kaatopaikalla jätteiden läjitysalueilla tai kompostikentillä ei suoritettu inventointeja. Kaatopaikan laiteilla, jo kasvittuneilla jätetäytöillä kasvavaa lajistoa tarkasteltiin kahdella sijainnilla. Kaatopaikoilta on toisinaan löydetävissä jätteen sisältämistä siemenistä, juurista tai kasvinpalasista alkunsa saaneita erikoisiakin lajeja. Nopealla tarkastelulla vanhoilta jätetäytöiltä löydettiin seuraavaa, melko tavanomaista lajistoa: pietaryrtti, pujo, nokkonen, kannusruoho (*Linaria vulgaris*), pelto-ohdake, piikkiohdake (*Cirsium vulgare*), peltosaunio, mesikkä, nurmilauha, seittitakiainen (*Arctium tomentosum*), jättiputki (*Heracleum mantegazzianum*), hiirenvirna, tahmavillakko (*Senecio viscosus*), peltolemmikki (*Myosotis arvensis*), luhtalemmikki (*Myosotis scorpioides*), lutukka (*Capsella bursa-pastoris*), peltotaskuruoho (*Thlaspi arvense*) ja suoputki. Vanhojen jätetäyttöjen reunoilla kasvaa myös hedelmäpuita (tarkemmin määrittämättä jätettyjä omenapuita) sekä koristepensaita kuten tuomipihlajaa (*Amelanchier spicata*).

7 ELÄIMISTÖ

Linnusto on raportoitu kappaleessa 5. Selvitysalueen muu eläimistö painottuu runsaaseen riistaeläinkantaan. Sekä Porin riistanhoitoyhdistyksen että Ulvilan piirin riistanhoitoyhdistyksen tietojen mukaan (Viro 2004, Honkanen 2004) alueella on runsas hirvi- ja valkohäntäpeurakanta (*Alces alces*, *Odocoileus virginianus*). Jäteaseman pohjoispuolella Santakankaan alueella on kahdesta kolmeen talviruokintapaikkaa ja Santakangas onkin varsin merkittävää ja vilkasta riista-alueita. Ulvilan piirin riistanhoitoyhdistyksen mukaan jäteaseman ympäristössä on Luvian alueella enemmän riistaa verrattuna Porin alueeseen. Jäteaseman ympäristö on merkittävää hirvien ja peurojen kulkureittiä; kaatopaikka jakaa kulkureitin ja siten ohjaa riistan kulkua. Jäteaseman kohdalla valtatiellä 8 tapahtuukin paljon hirvi- ja peurakolareita.

Selvitysten maastotöiden aikana alueella havaittua nisäkäslajistoa ovat metsäjänis (*Lepus timidus*), kettu (*Vulpes vulpes*), supikoira (*Nyctereutes procyonoides*) ja mäyrä (*Meles meles*). Kettu havaittiin moottoriradan pohjoispuolisen pienen lammen läheisyydessä, missä sillä saattaa olla pesä. Mäyrän pesäluolasto löydettiin sairaalajätteen polttolaitoksen ja ylivuotoaltaan väliin jäävän pienen lammen rantatöyrästä. Supikoira havaittiin tasausaltaiden itäpuolisella tiellä. Metsäjänis nähtiin moottoriradan reunalla, selvitysalueen itärajalta. Muista kuin nisäkkäistä mainittakoon kyy (*Vibera berus*), joka luikerteli moottoriradalla. Alueen hyönteistöä ei tutkittu.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Selvitysalueen pesimälinnustoon ei kuulu harvinaisia tai kovin vähälukuisia lintulajeja. Lintujen valtakunnallisessa uhanalaisuusluokituksessa on tilittä (*Phylloscopus collybita*) arvioitu vaarantuneeksi (VU) lajiksi ja käki (*Cuculus canorus*), varpunen (*Passer domesticus*) sekä metso (*Tetrao urogallus*) silmälläpi-

dettäviksi (NT), ei vielä varsinaisesti uhanalaisiksi, lajeiksi. Myös selvitysalueen viereen pesimään asettunut pensastasku (*Saxicola rubetra*) kuuluu silmälläpidettäviin (NT) lajeihin. Alueellisen uhanalaisuusluokituksen mukaan käki (*Cuculus canorus*) ja taivaanvuohi (*Capella gallinago*) ovat Lounaismaan ja Pohjanmaan rannikon eteläboreaalaisella vyöhykkeellä alueellisesti uhanalaisia. Selvitysalueen pesimälinnustoon kuuluvia EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja ovat mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*) ja metso.

Linnuston suojelun kannalta selvitysalue ei ole erityisen arvokasta maastoa. Selvitysalueen luoteisosassa sijaitseva ylivuotoallas (kuva 5, sijainti näkyy kuvassa 2) on kehittynyt kuitenkin melko laadukkaaksi lintujärveksi. Ylivuotoaltaalla pesii useita lajeja vesilintuja ja muutama kahlaajalaji. Korein ylivuotoaltaalla pesivistä lintulajeista on mustakurkku-uikku, joka on elinympäristönsä suhteen vaatelias ja harvalukuisena esiintyvä reheväkasvuisten allasmaisten lampareiden lintu.

Ylivuotoallas on pienimuotoisesti tärkeä paikka linnuille myös pesimäkauden ulkopuolella, sillä se on epäilemättä vesilintujen ja kahlaajien käytössä muuttokaudella suojaus- ja ruokailu- ja levähdyspaikkana. Toukokuussa ylivuotoaltaan reunalla lauloi sinirinta, kesäkuussa pensassirkkalintu sekä runsaasti muita hyönteissyöjälintuja.

Kuva 5. Selvitysalueen luoteisosan ylivuotoallas, joka on kehittynyt melko laadukkaaksi lintujärveksi.

Selvitysalueen biotoopit ovat pääosin luonnontilaltaan heikkoja, sukkesioivaiheeltaan varhaisia ja voimakkaasti muuttuneita. Ympäristössä suoritettujen toimenpiteiden kuten esimerkiksi ojitukset, läjitykset ja pengerrykset ovat muuttaneet alueen alkuperäisiä biotooppeja mutta myös luoneet uusia biotooppeja kuten joutomaita ja vesiympäristöä (tasausaltaat, ylivuotoallas). Eri biotooppien kasvillisuus on tavanomaista ja pääosin melko niukkalajista. Kasvistoltaan suhteellisesti monilajisimpia ja monipuolisimpia ovat joutomaa-alueet sekä vesiuomien ja -altaiden lähiympäristöt. Alueella ei havaittu uhanalaisia tai harvinaisia kasvilajeja eikä alueelle sijoitu luonnonsuojelu-, vesi- tai metsälain mukaisia suojel-

tavia luontotyyppejä tai muita luonnonsuojelullisesti arvokkaita alueita. Kasvillisuudella ja biotoopeilla ei voida katsoa olevan erityistä luonnonsuojelullista arvoa.

Alueen eläimistölliset arvot liittyvät linnuston ohella runsaaseen riistaeläinkantaan. Uhanalaista tai harvinaista nisäkäslajistoa alueella ei vanhojen havaintojen mukaan ole eikä sellaista nyt suoritettujen maastotöiden aikana havaittu. Jäteaseman ympäristön runsas hirvieläinkanta ja alueen toimiminen riistan merkittävänä kulkureittinä on suositeltavaa ottaa huomioon riistaeläinkannan säilymisen ja liikenneturvallisuuden kannalta.

LÄHTEET

Hanski, I. K., Henttonen, H., Liukko, U-M., Meriluoto, M. & Mäkelä, A. 2001: Liito-oravan (*Pteromys volans*) biologia ja suojelu Suomessa. – 130 s. Suomen ympäristö 459. Ympäristöministeriö.

Honkanen, Pertti 2.6.2004: Suullinen tiedonanto. Toiminnanohjaaja, Ulvilan piirin riistanhoitoyhdistys ry.

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio. –Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki, 656 s.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001: Suomen laji- en uhanalaisuus 2000. –Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki, 432 s.

Suunnittelukeskus Oy 2003: Hangassuon jäteaseman kehittäminen. Ympäristövaikutusten arviointi, Arviointiohjelma 30.12.2003. 37 s. (<http://www.pori.fi/porinjatehuolto/hsuoyva.pdf>)

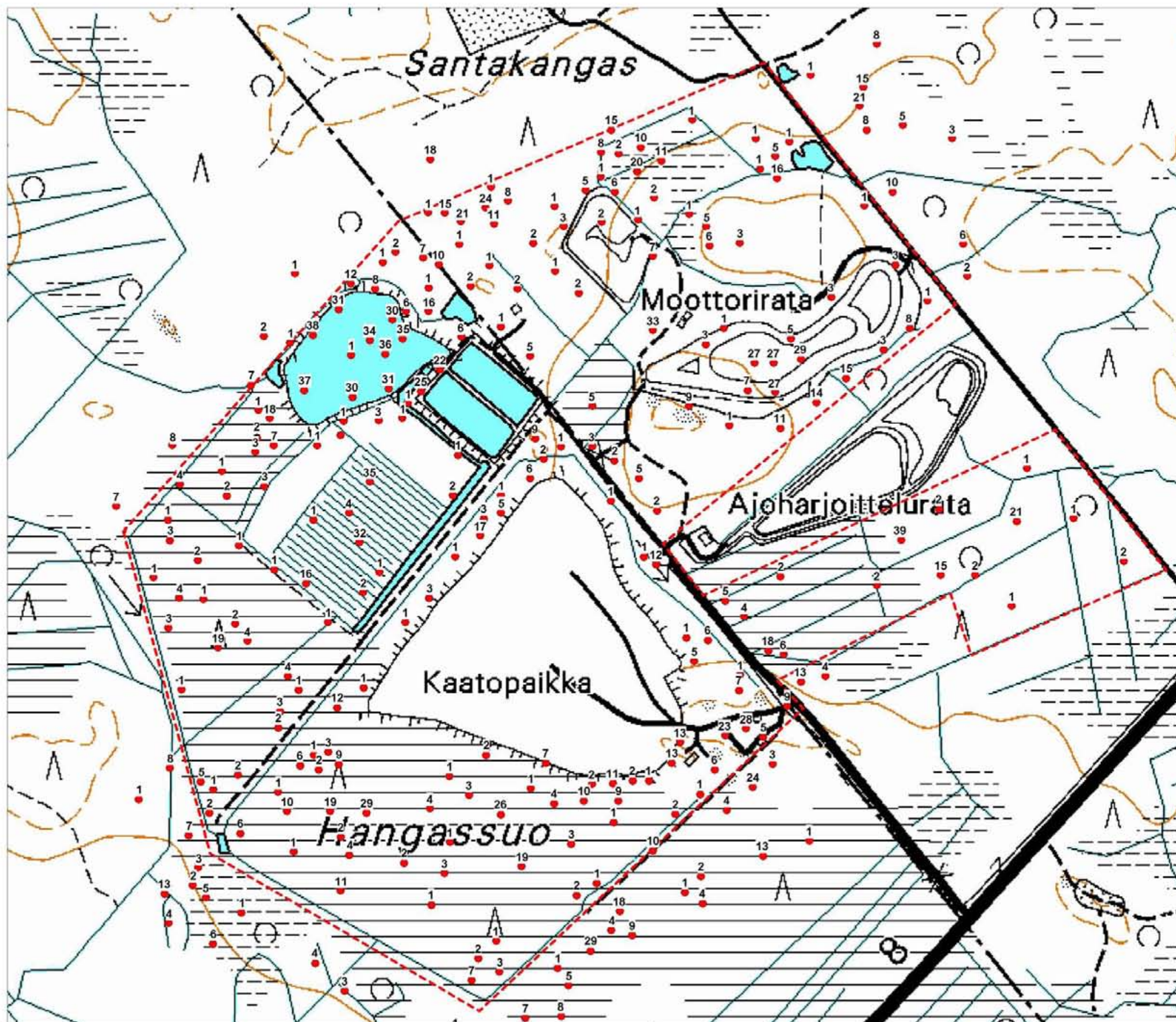
Toivonen, H. & Leivo, A. 1993: Kasvillisuuskartoituksessa käytettävä kasvillisuus- ja kasvupaikkaluokitus, kokeiluversio. –Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, Sarja A No 14, 96 s.

Viro, Kauko 2.6.2004: Suullinen tiedonanto. Toiminnanohjaaja, Porin riistanhoitoyhdistys ry.

Suunnittelukeskus Oy

Markku Raimovaara, dipl.ins.
aluetoimiston päällikkö

Marja Nuottajärvi, FM
Biologi

LINTULAJIT

- 1 Pajulintu
- 2 Peippo
- 3 Keltasirkku
- 4 Metsäkivinen
- 5 Hernekerttu
- 6 Lehtokerttu
- 7 Västäräkki
- 8 Punarinta
- 9 Viherpeippo
- 10 Mustarastas
- 11 Talitiainen
- 12 Pensaskerttu
- 13 Rakättirastas
- 14 Punakylkirastas
- 15 Tiltatti
- 16 Sinitiainen
- 17 Ruokokerttunen
- 18 Laulurastas
- 19 Käki
- 20 Hömötiainen
- 21 Hippiläinen
- 22 Punavarpunen
- 23 Varpunen
- 24 Hamaasieppo
- 25 Pensassirkkulintu
- 26 Pajusirkku
- 27 Haarapääsky
- 28 Räystäspääsky
- 29 Pensasku
- 30 Metsäviko
- 31 Rantasipi
- 32 Taivaanvuohi
- 33 Pikkuhyli
- 34 Mustakurkku-uikku
- 35 Heinäsorsa
- 36 Tavi
- 37 Telkkä
- 38 Tukkasotka
- 39 Töyhtötiainen

--- Selvitysalueen rajaus

PORIN KAUPUNKI
HANGASSUON JÄTEASEMAN
YMPÄRISTÖN LUONTOSELVITYS

LIITE 1
SELVITYSALUEEN PESIMÄLINNUS

1:5000

Suunnittelukeskus Oy
0145-C4319

